

Світлана ПАВЛЮК

кандидат економічних наук, доцент кафедри
готельно-ресторанної справи та організації бізнесу
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО АДАПТИВНОГО ПОВТОРНОГО ВИКОРИСТАННЯ БУДІВЕЛЬ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Практика Європейського Союзу щодо підтримки та збереження культури й культурної спадщини досить відчутна, зокрема через різноманітні проекти та ініціативи. Цікавим є досвід саме у сфері адаптивного повторного використання будівель культурної спадщини. Так, прикладами є програма Cultural Heritage in Action, яка сприяє обміну знаннями між місцевими та регіональними політиками, та проєкт CLIC (Circular models Leveraging Investments in Cultural heritage adaptive reuse), який досліджує можливості застосування принципів циркулярної економіки до адаптивного повторного використання [1].

Адаптивне повторне використання будівель культурної спадщини – це процес перепрофілювання існуючих будівель, що втратили свою первісну функцію, для нових цілей, зберігаючи при цьому їхню історичну та культурну цінність. Тобто, адаптивне повторне використання дозволяє зберегти автентичність й характер оригінальної будівлі, надаючи їй нове життя та функціональність, основними перевагами якого є: збереження культурної спадщини (допомагає зберегти історичні будівлі та культурну спадщину для майбутніх поколінь), екологічна стійкість (сприяє екологічному дизайну шляхом повторного використання існуючих будівель, зменшуючи потребу у нових будівельних матеріалах та енергії, пов'язаній з будівництвом та знесенням); економічна вигода (може бути економічно вигіднішим, ніж повне знесення та відбудова, а також сприяє пожвавленню міських територій), соціальна цінність (надає можливість для створення нових громадських просторів, культурних центрів або житла, сприяючи соціальній регенерації).

Доречним прикладом такого напрямку дії є музей сучасного мистецтва Tate Modern (Лондон, Велика Британія), що став каталізатором регенерації цілого

району South Bank, та привабливою атракцією для туристів, бізнесу. Так, будівлю вугільної електростанції Bankside Power Station, яка була побудована протягом 1947-1963 років та розташована на березі Темзи, у 2000 році було перетворено на один із найбільших й найвідвідуваніших музеїв сучасного мистецтва у світі. Характерною ознакою є збереження багатьох оригінальних елементів електростанції, включаючи її масивну цегляну оболонку, турбінний зал (зараз це виставковий простір) та диспетчерську, при цьому було додано й сучасні елементи, такі як нова вежа Blavatnik Building, яка гармонійно контрастує зі старою структурою. Музей Tate Modern є чудовим прикладом того, як культурна інституція може дати нове життя занедбаній індустріальній будівлі.

На увагу заслуговує й досвід The Silo Hotel (Кейптаун, Південна Африка), де побудоване у 1924 році зерносховище було перетворене у 2017 році на розкішний готель й музей сучасного африканського мистецтва Zeitz MOCAA, та які в повній мірі можна назвати культурними і туристичними магнітами Кейптауна.

В Німеччині вугільна шахта та коксохімічний завод Zeche Zollverein (Ессен), що діяли з середини 19 століття до 1986 року вважаються шедевром промислової архітектури, а після їх закриття були перетворені на великий культурний ландшафт, що включає музеї (наприклад, Ruhr Museum), виставкові зали, концертні майданчики, школи дизайну та архітектури, а також зони відпочинку. Крім того, даний об'єкт включено до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, що підкреслює його історичну та культурну цінність.

Враховуючи викладене, відмітимо, що адаптивне повторне використання є важливим інструментом для сталого розвитку та збереження культурної спадщини, поєднуючи минуле з майбутнім та надаючи цінним будівлям нове життя.

Список використаних джерел

1. Cultural heritage in regional policy. *European Commission*. URL: <https://culture.ec.europa.eu/cultural-heritage/cultural-heritage-in-eu-policies/cultural-heritage-in-regional-policy>